

Aalborg, den 28. februar 2010

SUPPLERENDE OPLYSNINGER TIL PRESSEMEDDELELSE, 28. FEBRUAR 2010

Baggrund

Det har i årevis været en kendt problemstilling, at handicaphjælpere, der er ansat som personlige hjælpere hos borgere med et svært fysisk handicap, er dårligt lønnet, med fravær af goder, som er normale på det øvrige arbejdsmarked.

Tidligere hindrede lovgivningen ordnede løn- og ansættelsesforhold på området, herunder en overenskomst for handicaphjælpere. Der var ingen arbejdsgiverpart, som formelt kunne tiltræde en hjælperoverenskomst! Kommunen bevilgede lønsummen til hjælperne, men havde ikke selv arbejdsgiveransvaret. Dette lå hos til enkelte borger med bevilling til at ansætte hjælpere. Borgeren havde arbejdsgiveransvaret, men da kommunen suverænt bestemte lønniveauet, kunne borgeren ikke indgå en forpligtende aftale om hjælpernes løn, herunder tiltræde en overenskomst.

Den gordiske knude blev løst med en lovændring pr. 1/1 2009. Med lovændringen og indførelsen af BPA blev det muligt for en borger med bevilling til ansættelse af hjælpere, at overdrage sit arbejdsgiveransvar til en privat virksomhed eller den borgerstyrede forening LOBPA. Samtidig kom retningslinjer for hvordan kommunerne skal udmåle beløb til henholdsvis løndelev, varetagelsen af arbejdsgiveransvaret (administrationsbidraget) og lønadministration i en BPA. Borgeren med BPA-bevilling skulle herefter kunne overdrage arbejdsgiveransvaret, med de kommunalt udmålte beløb i hånden. Samtidig ville de private udbydere og LOBPA kunne indgå overenskomster, hvorefter fastsættelsen af hjælpernes løn- og ansættelsesvilkår ville være i hænderne på arbejdsmarkedets parter.

Folketinget har *ikke* ønsket at fastsætte hjælpernes løn- og ansættelsesvilkår, og det er i forskellige sammenhænge, blandt andet i lovforarbejdet, fastslået, at man ønskede dette overladt til "arbejdsmarkedets parter". Folketinget har dog, i bekendtgørelsen for Borgerstyret Personlig Assistance, formuleret nogle retningslinjer, med de basale elementer, der som minimum *skal* indregnes i lønsummen, men fastslår samtidig, at lønnen skal udmåles som på det "sammenlignelige arbejdsmarked".

Idet DI og Dansk Erhverv - arbejdsgiverorganisationer hvor LOBPA og private BPA-udbydere er organiseret - har indgået en specifik overenskomst for privatansatte ufaglærte handicaphjælpere, med FOA og 3F på lønmodtagersiden, er det svært at få øje på et mere relevant sammenligningsgrundlag, når kommunen skal udmåle løn til handicaphjælpere.

Aalborg Kommune fortolker, ifølge indstillingen, Socialministeriets bekendtgørelse med *minimums*retningslinjerne for handicaphjælperes løn- og ansættelsesvilkår, særdeles kreativt - som et øvre loft! Et loft, som

de så heller ikke respekterer, fordi de ikke fuld ud følger det udmålingsgrundlag, som de har valgt, hvilket er ulovligt!

Mange kommuner snor sig og vil omgå overenskomsten, fordi de ønsker yderligere økonomisk kompensation fra Folketinget og sætter derfor KLs budgetvejledning, der anbefaler overenskomsten tilsidesættes, over loven. Ingen anden kommune har dog ligefrem forringet hidtidigt fastsatte løn og ansættelsesvilkår!

Kommunen er kompenseret via de såkaldte DUT-midler og KL vejleder, så kommunen kan fastsætte taksterne indenfor DUT-kompensationen. Samtidig høster de oven i købet en økonomisk gevinst, fordi de får DUT kompensation fra BPA-lovens ikrafttræden d. 1/1 2009, uanset de først implementerer BPA med virkning fra den 1. juli 2010

Om den typiske borger med BPA-bevilling

De handicappede borgere, der bruger ordningen: "Borgerstyret Personlig Assistance" er meget sårbare. Den enkelte bruger af ordningen er 100 % afhængig af de individuelt oplærte hjælperes assistance. Ordningens kernebruger er afhængig af andres hjælp 24 timer i døgnet, 365 dage om året. Der bevilges dog også hjælp i mindre omfang. Hjælperens funktion er så speciel og personlig, at hjælperen populært sagt er den handicappede borgers "arme og ben". Hjælperne varetager alle hjælpeopgaver hos borgeren: personlig pleje, toiletbesøg, forflytninger, rengøring og tøjvask, er chauffør, samt ledsager borgeren ud af huset. En del hjælpere bistår med særlige opgaver som kateterisering, giver sondemad, samt overvåger at borgerens respirator fungerer.

Om lovgrundlaget

BPA bevilges efter Lov om Social Service, §§ 95 og 96. Den egentlige BPA bevilges dog iht § 96 - den klassiske BPA hvor borgeren har behov for døgnhjælp. § 95 ordningen er en reduceret BPA, hvor der alene udmåles hjælp til opgaver i hjemmet, udmålt efter samme retningslinjer som kommunal bistandspleje.

Lov om Social Service

§ 95. Hvis kommunalbestyrelsen ikke kan stille den nødvendige hjælp til rådighed for en person, der har behov for hjælp efter §§ 83 og 84, kan kommunalbestyrelsen i stedet udbetale et tilskud til hjælp, som den pågældende selv antager.

Stk. 2. En person med betydelig og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne, der har behov for personlig hjælp og pleje og for støtte til løsning af nødvendige praktiske opgaver i hjemmet i mere end 20 timer ugentligt, kan vælge at få udbetalt et kontant tilskud til hjælp, som den pågældende selv antager.

Stk. 3. Kommunalbestyrelsen kan dog i særlige tilfælde beslutte, at hjælpen efter stk. 2 fortsat skal gives som naturalhjælp eller udbetales til en nærtstående person, som helt eller delvis passer den pågældende.

Stk. 4. Det er en betingelse for tilskud til ansættelse af hjælper efter stk. 1-3, at tilskudsmodtageren er i stand til at fungere som arbejdsleder for hjælperne. Det er desuden en betingelse, at tilskudsmodtageren kan fungere som arbejdsgiver for hjælperne, medmindre den pågældende indgår aftale med en nærtstående, en forening eller en privat virksomhed om, at tilskuddet overføres til den nærtstående, foreningen eller den private virksomhed, der herefter er arbejdsgiver for hjælperne. Arbejdsgiverbeføjelserne i forhold til hjælperne vedrørende spørgsmål om ansættelse og afskedigelse af hjælpere varetages i så fald af den nærtstående, foreningen eller den private virksomhed i samråd med den pågældende.

[...]

§ 96. Kommunalbestyrelsen skal tilbyde borgerstyret personlig assistance. Borgerstyret personlig assistance ydes som tilskud til dækning af udgifter ved ansættelse af hjælpere til pleje, overvågning og ledsagelse til borgere med betydelig og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne, der har et behov, som gør det nødvendigt at yde denne ganske særlige støtte.

Stk. 2. Det er en betingelse for tilskud til ansættelse af hjælpere efter stk. 1, at borgeren er i stand til at fungere som arbejdsleder for hjælperne. Det er desuden en betingelse, at borgeren kan fungere som arbejdsgiver for hjælperne, medmindre den pågældende indgår aftale med en nærstående, en forening eller en privat virksomhed om, at tilskuddet overføres til den nærstående, foreningen eller den private virksomhed, der herefter er arbejdsgiver for hjælperne. Arbejdsgiverbeføjelserne i forhold til hjælperne vedrørende spørgsmål om ansættelse og afskedigelse af hjælpere varetages i så fald af den nærstående, foreningen eller den private virksomhed i samråd med den pågældende.
[...]

Fra "Bekendtgørelse om udmåling af tilskud til borgerstyret personlig assistance efter servicelovens §§ 95 og 96"

§ 5. Kommunalbestyrelsen skal ved beregningen af tilskuddet foretage en konkret vurdering af borgerens behov, og herunder behov der kan medføre, at det er nødvendigt at ansætte hjælpere med særlige kvalifikationer herunder en særlig faglig baggrund. **Ved udmålingen af tilskud til dækning af omkostninger til løn til hjælpere skal kommunalbestyrelsen ved beregningen af tilskuddet som minimum tage udgangspunkt i lønnen for sammenlignelige faggrupper.**

Stk. 2. **Ved udmålingen af tilskuddet til løn pr. time efter stk. 1 skal kommunalbestyrelsen sikre, at der ved beregningen sikres den nødvendige rummelighed i udmålingen og herunder tages højde for:**

- 1) tidsbestemte tillæg,
- 2) stedbestemte tillæg,
- 3) funktions- og kvalifikationstillæg m.v.,
- 4) arbejdsmarkedspension og
- 5) anciennitet.

Stk. 3. Ved udmåling af tilskud til løn efter stk. 2, kan der i helt særlige tilfælde udmåles tilskud til dækning af rådighedstimer til borgeren. Ved rådighedstimer forstås timer, hvor hjælperen er til stede, men hvor der kun undtagelsesvis udføres aktiviteter for borgeren, herunder i forbindelse med delt tjeneste eller ved et mere spredt hjælpebehov.

Stk. 4. **Kommunalbestyrelsen skal dække omkostninger ved løn under sygdom og barnets 1. og 2. sygedag.**

Stk. 5. Ved udmåling af tilskud efter stk. 2 og 3, skal der desuden tages højde for omkostninger til feriepenge, feriegodtgørelse og ferie m.v. efter ferieloven, ATP samt eventuelle andre lovpligtige bidrag.

§ 6. Kommunalbestyrelsen skal dække omkostninger til nødvendige forsikringer, der er forbundet med ansættelse af hjælpere, og dække omkostninger ved bidrag til barselsfond.

Stk. 2. Kommunalbestyrelsen skal dække omkostninger til nødvendige kurser for hjælpere.

§ 7. Kommunalbestyrelsen skal dække nødvendige omkostninger ved overholdelse af arbejdsmiljølovgivningen. Kommunalbestyrelsen skal ved udmålingen af tilskuddet vurdere, om der er tale om arbejde omfattet af arbejdsmiljølovens begrænsede område efter § 2, stk. 3, jf. § 2, stk. 2, nr. 1, i lov om arbejdsmiljø, eller om der er tale om hele arbejdsmiljølovens område efter § 2, stk. 1, i lov om arbejdsmiljø.

Særlige omkostninger ved overførsel af tilskud eller til lønadministration

§ 8. Kommunalbestyrelsen skal udmåle et tilskud til særlige opgaver forbundet med at være arbejdsgiver, herunder omkostninger ved:

- 1) ansættelses- og afskedigelsesprocedurer i forhold til hjælpere,
- 2) oplæring og vejledning af borgeren i de opgaver, der følger af at modtage hjælp i form af borgerstyret personlig assistance,
- 3) bistand til borgeren med rekruttering af hjælpere m.v.,
- 4) i et vist omfang at medvirke til at sikre vikardækning,
- 5) lønadministration m.v. og
- 6) regnskab, ledelse og kontorhold inklusive afledte omkostninger til IT, husleje m.v.